

Список використаної літератури

1. Інноваційні технології в системі професійної підготовки студентів в ХНМУ: матеріали XLVIII навч.-метод. конф. (10 груд. 2014 р., м. Харків) / ред. кол. : В.Д. Марковський та ін. – Харків : ХНМУ, 2014. – Вип. 5. – 252 с.
2. Нові інформаційні технології в забезпеченні якості медичної освіти : матеріали наук.-практич. конф. з міжнар. уч. [“Інноваційні інформаційні технології у вищій медичній освіті”], (Полтава, 5 квітня 2012 р.) / М-во охорони здоров'я, ВДНЗУ «УМСА». — Полтава: ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», 2012. — 186 с.
3. Сучасні актуальні питання педагогічного процесу вищих медичних навчальних закладів: матеріали навч.-метод. конф. [“Проблеми та перспективи вищої медичної школи у розробці та реалізації національної стратегії побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2025 р.р.”], (Вінниця, 25 березня 2015 р.) / М-во охорони здоров'я, Вінн. нац. мед. ун-т ім. М.І. Пирогова. — Вінниця: Вінн. нац. мед. ун-т ім. М.І. Пирогова, 2015. – 255 с.
4. Шляхи поглиблення інтеграції вивчення радіології у вищих медичних закладах освіти : матеріали доп. наук.-метод. конф. [“Проблеми підготовки медичних та фармацевтичних кадрів в Україні”], (Дніпропетровськ, 10-12 жовтня 2001р.). — Київ-Дніпропетровськ, 2001. — 448 с.
5. Програма розвитку вищої медичної освіти до 2015 року — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_201012227_p.html

ЗАСТОСУВАННЯ СИТУАЦІЙНИХ ЗАДАЧ У НАВЧАННІ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР ДИСЦИПЛІНИ «МЕДСЕСТРИНСТВО В ХІРУРГІЇ»

Безручко М.В., Осіпов О.С., Челишвілі А.Л.

Медичний коледж ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Представлено досвід застосування ситуаційних задач у навчанні майбутніх медичних сестер дисципліни «Медсестринство в хірургії». Показано роль цих завдань у заохоченні студентів до вивчення предмета і розвитку клінічного мислення.

Ключові слова: ситуаційні задачі, підготовка медичних сестер, клінічне мислення.

Однією з важливих складових частин навчання майбутніх медичних сестер є розвиток клінічного мислення – здатності трансформувати отримані знання в уміння застосовувати їх у практичній діяльності, а особливо в наданні невідкладної допомоги. Прийнято вважати, що ця здатність має розвиватися на старших курсах «біля ліжка хворого» під час практики. Розв'язання ситуаційних задач із хірургії на заняттях зі студентами II–III курсів не поширене, оскільки вважається, що вони накопичують знання, ознайомлюються з безліччю понять, визначень, патологічних станів [3]. Наш досвід роботи з використанням ситуаційних завдань на практичних заняттях свідчить про зворотне – чим раніше застосовувати ситуаційні задачі, тим швидше в майбутніх медичних сестер розвиваються елементи клінічного мислення.

При цьому на II курсі ефективніше розв'язувати задачі з теми, що вивчається. На нашу думку, це продуктивніше, ніж доручати студенту молодших курсів проводити курацію хворого з безліччю поєднаних патологічних станів та їх ускладнень. Курація хворого на практичних заняттях прийнятніша для студентів III курсу під час практики [2; 4].

Основою для ситуаційних задач на II курсі мають бути завдання з таких тем: асептика, антисептика, кровотеча та гемостаз, десмургія, догляд за хворими з ранами, переломами, транспортна іммобілізація, догляд за хворими з хірургічною інфекцією, надання першої медичної допомоги і т.ін. У ситуаційні задачі можна запрограмувати всю інформацію, яку має засвоїти студент з теми, яка вивчається, або пройденого розділу програми.

Разом із тим, нерідко спостерігається поверхневий підхід із боку викладачів до складання ситуаційних завдань. Не проводяться перехресна їх рецензія, попередня апробація перед використанням завдань на заняттях. Тільки шляхом продуманого складання і рецензії можна уникнути непорозуміння, які виникають у реальному застосуванні ситуаційних завдань у навчанні та контролі знань.

Мета роботи – поділитися досвідом застосування ситуаційних завдань для навчання та контролю знань із дисципліни «Медсестринство в хірургії».

Матеріали і методи. Тести з дисципліни «Медсестринство в хірургії» з банку тестових завдань «КРОК-М», ситуаційні задачі за темами, що вивчаються на II і III курсах із даної дисципліни, складені автором статті та використовуються при вивченні конкретної теми на практичних заняттях і для контролю знань.

Для прикладу наводимо задачі з теми «Десмургія». Хворий В., 53 роки, потрапив у клініку після автодорожньої пригоди. Є різана кровоточа рана на зовнішній поверхні правого стегна на рівні великого вертлюга і широка рубано-рвана рана на зовнішній поверхні правого плечового суглоба. Ознак перелому плечової кістки немає. Які бинтові пов'язки слід накладати потерпілому при наданні першої допомоги? Накладіть їх на фантомі.

Хворому С., 43 років, проведено розтин гнійника в ділянці правого ліктьового суглоба, порожнина гнійника промита 3% розчином перекису водню, дренована турундою, змоченою гіпертонічним розчином хлориду натрію, прикрита марлевою серветкою. Якою бинтовою пов'язкою ви закріпите перев'язувальний матеріал? Накладіть її на фантомі.

Обговорення результатів. На відміну від тестових завдань і традиційних питань ситуаційні задачі несуть у собі не тільки функцію контролю знань, а і значний елемент навчання та розвитку мислення майбутньої медичної сестри. У цих задачах міститься багато медичних термінів, специфічних мовних кліше, формулювання діагнозів, зв'язок патологічних змін із клінічними проявами, рішення лікувально-діагностичних питань та багато іншого, що, без сумніву, допомагає студенту виробити певні асоціативні зв'язки та покращити якість запам'ятовування навчального матеріалу.

Відповідаючи на традиційні запитання або виконуючи дії за завданням (накладіть колосоподібну пов'язку на

...), студент виступає в ролі «виконавця». Зовсім інша його позиція при розв'язанні ситуаційного завдання. «Яку пов'язку необхідно накласти при такому-то ушкодженні?» У цьому випадку студент змушений розмірковувати, з'являється елемент творчості, дискусії, проявів клінічного мислення. Не випадково 95% опитаних студентів укажуть на те що розв'язання ситуаційних завдань є цікавим, пробуджує активність до занять, змушує їх дискутувати та дозволяє краще запам'ятовувати навчальний матеріал. Відомо, що при розвитку цікавості до дисципліни активізуються всі психологічні функції студента: пам'ять, увага, мислення та ін. [1].

Застосування ситуаційних задач для контролю знань мало вищу продуктивність, ніж традиційне опитування та розв'язання тестів. Співбесіда зі студентами була змістовнішою, оскільки проводилася за конкретної клінічної ситуації. Також це дозволило значно покращити результати написання ліцензійного іспиту «КРОК-М».

З цього випливає, що студенти II – III курсів можуть успішно розв'язувати ситуаційні задачі, складені на рівні необхідних для них знань. Поряд із функцією контролю знань ситуаційні завдання мають потужний навчальний потенціал для розвитку клінічного мислення. Використання ситуаційних завдань як засобу поточного і підсумкового контролю знань майбутніх медичних сестер із дисципліни «Медсестринство в хірургії» доцільно ширше впроваджувати вже на молодших курсах.

Список використаної літератури

1. Бухаріна Т.Л. Цікавість як фактор успішності навчання у ВНЗ / Т.Л. Бухаріна, Б.Я. Усвятцов, С.А. Павловичев // Сучасні проблеми підготовки медичних кадрів: тези наук.- метод. конф. – 2012. – С. 60 – 62.
2. Использование ситуационных задач для оптимизации учебного процесса / А.Г. Румянцева, В.И. Манин, С.И. Лосев [и др.] // Современные проблемы подготовки медицинских кадров: тезисы научн.-метод. конф. – М., 2005. – С. 209 – 210.
3. Преподавание общей хирургии в соответствии с единой методической системой (ЕМС) / А.Г. Гринцов, Н.И. Томашевский, Л.Г. Завгородний [и др.] // Современные проблемы подготовки медицинских кадров: тезисы научн.- метод. конф. – М., 2005. – С. 159 – 160.
4. Ханин А.Л. Роль алгоритма «пульмонология» и программированных задач в последипломном обучении фтизиопульмонологов / А.Л. Ханин, Л.П. Чумакова, Н.М. Ханина // Современные проблемы подготовки медицинских кадров: тезисы научн.- метод. конф. – М., 2005. – С. 231 – 232.

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КАФЕДРІ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ З МАЙБУТНІМИ МЕДИЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Безшапочний С.Б., Соннік Н.Б., Лобурець В.В.

Медичний коледж ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Висвітлено питання необхідності вдосконалення якості підготовки майбутніх медичних сестер, здатних до розв'язання проблемних ситуацій у професійній діяльності. Підкреслюється, що на кафедрі оториноларингології ВДНЗУ «УМСА» при викладанні спеціальності студентам медсестринського факультету особливу увагу звертають на якість опанування практичних навичок, особливо в клініці, де студенти ознайомлюються з роботою середнього персоналу, розв'язують клінічні задачі з невідкладних станів у оториноларингології.

Ключові слова: оториноларингологія, медсестринство, навчальний процес.

Ще близько 10 років тому впровадження в навчальний процес нових технологій передбачало лише перехід до Болонської системи та широке використання комп'ютерної техніки. Нині ж цей перелік розширився не лише кількісно, а й якісно – сьогодення вимагає від вищих навчальних закладів, особливо медичних, нових підходів і стандартів підготовки фахівців. Цей напрям є одним із визначальних завдань модернізації охорони здоров'я України.

Разом з іншими країнами Україна дедалі наполегливіше працює над єдиними вимогами, критеріями і стандартами задля забезпечення належних умов підготовки професійних медичних кадрів світового рівня. Актуальною проблемою стає ефективно управління всіма ланками освітнього процесу. Як джерело прибутку і добробуту виступають знання, інновації, технології та способи їх практичної реалізації. При цьому сфера освіти стає важливим компонентом економічного розвитку суспільства. Інформація стає стратегічним ресурсом країни і разом із рівнем розвитку освіти багато в чому визначає її суверенітет та економічну незалежність. Сучасна, інноваційно орієнтована медична освіта потребує підготовки фахівців, здатних до постійного навчання й оновлення знань, позитивного сприйняття технологічних нововведень, наявності мотиваційних установок на підвищення професійного рівня.

Проблема якості підготовки лікарів і медичних сестер на рівні вмінь є актуальною і потребує нагального вирішення. Тому умови формування вмінь, їхні технології, методи і засоби потребують особливої уваги в педагогічному процесі.

У традиційній системі навчального процесу «знання – вміння – навички – майстерність» головним фактором є знання, інформація, вміння, яких студенти набувають за допомогою педагога і від педагога. Як свідчить практика і дослідження, таке навчання малоефективне. Дані констатувального дослідження та висновки фахівців свідчать, що під час навчання майбутніх медсестер не забезпечується їх достатня підготовка до розв'язання проблемних ситуацій, які виникають у їхній професійній діяльності. Отже, соціальне забезпечення суспільства на професійного фахівця, здатного ефективно працювати в нестандартних умовах, зумовлює необхідність удосконалення якості підготовки майбутніх медичних сестер до розв'язання проблемних ситуацій у професійній діяльності. Головним завданням медсестринської освіти є підготовка кваліфікованих конкурентоспроможних кадрів із високим рівнем сформованості професійних знань, умінь, навичок, творчого мислення.